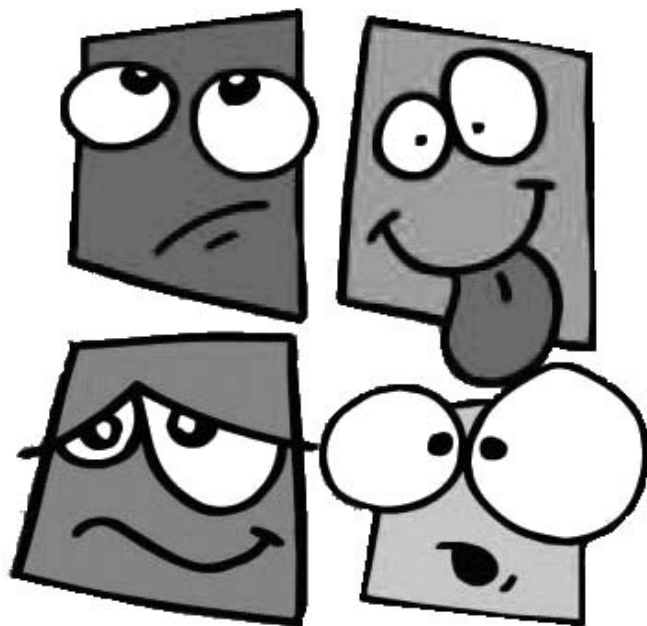

ECONOMISEȘTE!

Caiet de lucru

CUPRINS

INTRODUCERE

3

POSSIBILITĂȚILE DE REDUCERE A FOLOSIRII ENERGIEI ȘI RESURSELOR NATURALE

4

SE POATE CU MAI PUȚINĂ ENERGIE ELECTRICĂ?

7

ECONOMISIREA APEI

10

AERISIRE, IZOLARE, ÎNCĂLZIRE

- Cu inteligență!

13

GĂTITUL

15

OBICEIURILE DE TRANSPORT

17

CUMPĂRĂ CONȘTIENT

- MAI PUȚINE DEȘEURII!

19

RECLAMELE, CARE NE INFUENȚEAZĂ VIAȚA

24

INTRODUCERE

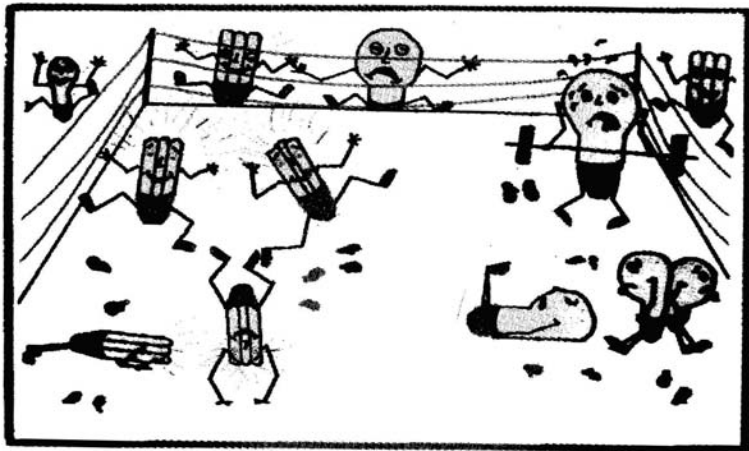
DRAGI ELEVI,

Acest material vă dă posibilitatea să participați la un program de economisire a energiei. Veți cunoaște mai bine problemele legate de energie, studiind consumul din gospodăria voastră și al persoanelor din mediul vostru.

Organizația Națiunilor Unite accentuează faptul că tinerii și copiii trebuie învățați să protejeze mediul înconjurător. Sperăm că programul vă va fi de folos, iar persoanele participante la acest program să utilizeze corespunzător energia și totodată ei să convingă și pe alții să procedeze la fel.

Nimeni nu poate rezolva tot, dar oricine poate face ceva!

Este motto-ul nostru pentru acest program. Nu vă așteptați să înțelegeți și să știți tot. Scopul programului nostru este să înțelegeți și să știți mai mult.

POSSIBILITĂȚILE DE REDUCERE A FOLOSIRII ENERGIEI ȘI RESURSELOR NATURALE

Ce putem face acasă?

Aparatura electrică de acasă nu depinde doar de mediul în care stați - dacă stați la țară sau la oraș -, și de valorile pe care le adoptă familia voastră. Inițial ne gândim că banii sunt cei care determină dotarea locuinței cu aparatură și mobilier. Dar nu despre bani este vorba! La baza gospodăriei stau de fapt intențiile. Nu trebuie să fim foarte bogați ca să ne putem organiza viața în așa fel încât să putem proteja mediul.

Economisirea oricărui tip de energie este modul de viață a persoanelor care gândesc sănătos. Dacă folosim resursele naturale care nu se pot reînnoi, acestea, până veți avea nepoți, se vor epuiza sigur. Ce ați spune dacă bunicii voștri ar fi făcut deja acest lucru?

**TEST
DE CONSUM AL ENERGIEI**

Acasă	DA	NU
* Notăm consumul de energie		
* Stingem becurile dacă nu suntem în cameră		
* Umplem întotdeauna mașina de spălat la capacitate maximă		
* Congelatorul se află într-o încăpere răcoroasă		
* Nu avem mobilier în fața caloriferului		
* Folosim becuri economice		
* Aerisim încăperile timp de câteva minute intensiv, rapid		
* Noaptea tragem perdelele sau jaluzelele		
* Acoperim vasele când gătim		
* Dezghetăm des frigiderul, congelatorul		
* Dușul este economic, consumă puțină apă		
* La spălătul vaselor folosim lighean pentru vase		
* La școală sau la locul de muncă mergem pe jos sau cu bicicleta		
* Dacă plecăm de acasă, scădem intensitatea încălzirii		
* Noaptea scădem temperatura camerelor		
* Reciclăm hârtia, metalele și sticla		
* Folosim rezervor WC economic		
* Nu cumpărăm produse de unică folosință		
* Nu cumpărăm produse super-ambalate		
* Reparăm aparatele în loc să le aruncăm		

Fă suma răspunsurilor DA! Dacă numărul lor este:

- 1-5: ai un drum lung de parcurs, e timpul să pornești!
 6-10: ai multe obiceiuri bune, le poți folosi ca punct de pornire pentru a adopta mai multe obiceiuri bune
 11-15: ești un exemplu demn de urmat, continuă astfel!
 16-20: din familia ta cineva ar trebui să fie ministru al mediului!

Cum folosești energia?

În viața de zi cu zi, pentru orice activitate folosim energie: pentru încălzirea și iluminatul clădirilor, pentru funcționarea diverselor aparate și pentru transport. În tabel găsești câteva exemple. Completându-l, fă o listă despre cum ai folosit energia în ultimele 24 ore. Verifică dacă ai procedat corect sau, există probleme, unde ai putea schimba ceva! Procedează în acest fel data viitoare!

Activități	DA	NU	RAR	Propunere pentru îmbunătățire
La duș opresc apa când mă dau cu săpun				
Când mă spăl pe dinți, las apa să curgă				
Scriu pe ambele fețe ale colii de hârtie				
În timpul liber mă plimb sau merg cu bicicleta				
După folosirea aragazului opresc gazul				

SE POATE TRĂI CU MAI PUȚINĂ ENERGIE ELECTRICĂ?

Să facem un tur al casei! Ce aparate casnice avem, care este consumul lor? Cu ce încălzim locuința? Cum obținem apa caldă? Cum gătim, cum facem curățenie, cum spălăm? Dacă se strică un aparat, să-l înlocuim cu altul mai economic? Este foarte important ca aparatura pe care o cumpărăm să fie durabilă, să nu fim nevoiți să o înlocuim în câțiva ani. În general se poate afirma că merită mai mult să cumpărăm produsul care are o durată de viață mai lungă, chiar dacă e mai scump. Pe vremea bunicilor era normal ca un set de mobilier să țină o viață întreagă. Azi însă mobilele nu sunt fabricate din materiale de bună calitate și, oricât de mult le-am menaja, ele nu ne țin o perioadă foarte lungă.

Să vedem ce e în bucătărie! Câte vase avem pe care nu le folosim niciodată? Nu avem nevoie de ele, dar sigur ar avea un loc, trebuie numai să-l căutăm, dacă nu la noi, la alții, care au nevoie!

Credem că diversele aparate electrice de feliat, de pisat, de zdrobit fac munca mai rapidă, dar să ne gândim, cât țin până le luăm de pe raft, le folosim, după folosire le dezamblăm, le spălăm, apoi le reasamblăm și le punem înapoi pe raft. În acest timp am fi terminat treaba lucrând doar manual. Un aparat de feliat electric își are locul într-o cantină de întreprindere, dar într-o gospodărie de 3-4 persoane, pentru ce?

Măsurarea energiei folosite acasă

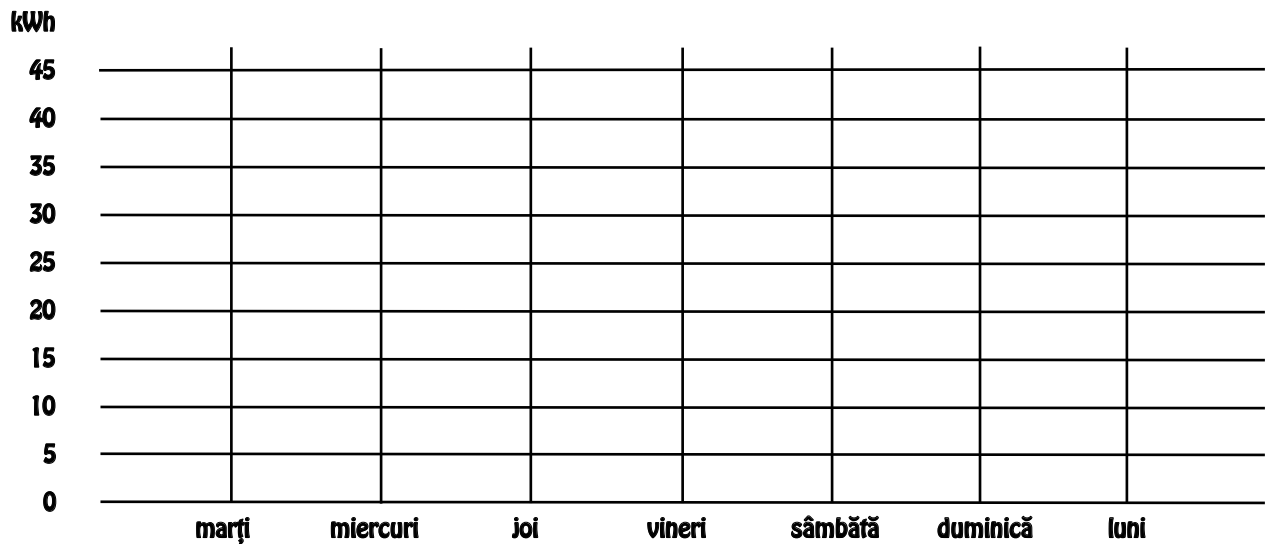
Timp de o săptămână trebuie să citești contorul de energie electrică în fiecare seară. Astfel poți afla ce cantitate de energie folosești acasă. Cei care au centrală termică sau încălzesc locuința cu cărbune, gaz, ulei sau poate alt combustibil (lemne), să precizeze în chestionar.

Trebuie să notezi numai cantitatea de energie folosită în ultimele 24 ore. Citește contorul luni seara! Marți vei nota o altă cifră. Scade cifra de luni din cea de marți, vei afla cantitatea de energie folosită în ultimele 24 ore. Pune valoarea obținută pe grafic, pe coloana corespunzătoare zilei de marți! Repetă procesul până luna următoare, inclusiv. Termină activitatea unind punctele de pe grafic!

Adunând cifrele, vei afla cantitatea totală de energie folosită acasă. Nu uita să precizezi tipul de energie folosit!

Consumul energetic al gospodăriei

8

ECONOMISIREA APEI

Prețul în creștere al apei i-a pus pe gânduri pe unii oameni, care și-au dat seama până la urmă că apa se poate economisi. Considerăm că este normal să avem o apă curată, sănătoasă, totuși nu prea ne gândim la economisirea ei. Într-o mare parte a lumii există o lipsă acută de apă, noi trebuie să ne gândim deja de azi să nu risipim apa. Și în clădirile deja construite se pot schimba multe, fiind foarte important să aplicăm cât mai multe idei de economisire. La casele care se construiesc acum trebuie să ne gândim la economisire de la proiectare, deoarece se pot cumpăra multe aparate și instalații economice.

Toaleta cu clătire este una din cele mai mari consumatoare de apă, având în vedere că la o singură golire a rezervorului se folosesc 10-15 litri de apă curată.

Economisirea apei se poate rezolva foarte simplu, punând un flacon de plastic de 2 litri umplut cu apă în rezervor. Astfel, scădem cantitatea de apă din rezervor care se trimite la canal la clătirea toaletei. În cazul rezervoarelor economice se poate regla nivelul apei.

Dacă prețul apei ar fi mai mare, probabil nu am răci peșenele sau berea în apa de la robinet, nu am spăla vasele sub jet de apă și nu am sta ore întregi sub duș.

Dacă am fi nevoiți să cărăm apa de la o fântână aflată la o distanță mare, probabil am găsi metode de economisire a apei, astfel încât să nu fim incomodați în gospodărie.

Încercați: Apa cu care am spălat legumele se poate folosi la udarea florilor, în apa în care am făcut baie putem înmuia hainele. Dacă punem un flacon de apă în frigider, avem apă rece fără să lăsăm apa să curgă până la răcire. Plantele de apartament ar prefera apa de ploaie, dacă ar putea-o primi, în locul apei de la robinet. Apa în care am spălat câteva haine este perfectă pentru spălarea podelei din bucătărie. Cu planificarea atentă a activităților sigur este mai ușor să economisim, chiar dacă nu suntem constrânși de lipsa banilor.

Substanțele pe care le putem folosi doar cu mânășă de cauciuc trebuie evitate în gospodărie. Sistemele de tratare permit o epurare foarte sumară a apei, astfel apa poluată ajunge înapoi în natura. Să ne gândim, oare ce spun peștii de aceste substanțe toxice. Există substanțe la care se face reclamă multă. Mulți le și încearcă, deoarece sunt noutăți. Între timp tot mai multe persoane se îmbolnăvesc de alergii și astm, e drept, nu numai din cauza chimicalelor.

Putem monta robinete economice și la chiuvete, ba mai mult, putem anexa asemenea aparate și la robinetul existent.

Spălarea dinților

Pare un lucru mărunț, să nu lăsăm apa să curgă în timp ce ne spălăm pe dinți, sau că putem clăti periuța și în apă rece, dar dacă faci un calcul al cantității de apă ce se poate economisi doar într-o dimineață dacă mai multe persoane ar fi atente, poți vedea că nu e chiar atât de ne semnificativ ...

Încearcă!

Lasă robinetul să picure 1 oră, punând un vas sub el. Dacă într-o oră se scurge o cantitate atât de mare dintr-un singur robinet într-o singură locuință, gândește-te ce risipă înseamnă această mică problemă, dacă există în multe locuri. Folosește apa provenită de la acest experiment la udatul florilor!

Alte lucruri ude: este mai bine și pentru mașina de spălat, și pentru noi să spălăm rufele numai când putem umple mașina de spălat. Mașina de spălat vase este total inutilă într-o familie mică, la familiile cu 6-8 copii n-ar strica, dar de obicei acolo nu sunt bani pentru astfel de lucruri. În instituțiile publice se poate vedea că personalul care răspunde de curățenie, spală un etaj întreg cu o găleată de apă. Nu este bine, nici sănătos, dar oare e bine să folosim 100 litri de apă la o curățenie într-un apartament? Și cu chimicalele cum rămâne? Sunt ele oare necesare?

Dușul

Când facem duș sau baie, folosim apă caldă. Pentru încălzirea apei este nevoie de energie. Dacă facem duș, cantitatea de apă depinde de cât timp stăm sub apă și ce cantitate de apă iese prin duș. Există dușuri moderne, care scad cantitatea de apă consumată la jumătate, însă dușul rămâne la fel de comod.

Ce avem de făcut? Calculați:

1. Măsoară cât durează dușul!
2. Întreabă-i aceleași lucruri și pe ceilalți membri ai familiei!
3. Câte dușuri faceți săptămânal?
4. Câte minute înseamnă?
5. Măsoară ce cantitate de apă se scurge din duș în condiții normale: în ce perioadă de timp se umple o găleată de 10 litri. Repetă, să afli timpul mediu.

Pentru a calcula cantitatea de apă pe minut, înlocuiește valorile în următoarea ecuație:

$$\frac{10 \text{ litri} \times 60 \text{ secunde}}{\text{..... secunde}} = \text{..... litri/minut}$$

(timpul în care s-a umplut găleata)

Și ai reușit să calculezi ce cantitate de apă se scurge prin duș pe minut.

6. Valorile obținute, precum și cele de la punctele 3 și 4 se folosesc pentru a afla ce cantitate de apă folosește familia pentru duș într-o săptămână.
7. Poți calcula și cantitatea de energie folosită pentru încălzirea acestei cantități de apă: pentru a ridica temperatura unui litru de apă cu 1°C avem nevoie de 0,0012 kWh energie. Temperatura apei reci este de 6°C.

Exemplu

De ce cantitate de energie avem nevoie pentru a încălzi 1000 litri de apă de la 6°C la 38°C?

$$1000 \times 0,0012 \text{ (kWh)} \times (38-6) = 38,4 \text{ (kWh)}$$

8. Află ce preț are 1 kWh energie electrică, apoi calculează cât costă dușul pe o săptămână sau pe un an!
9. Dacă poți face rost de un duș economic, montează-l și repetă punctele 5-6-7-8!
10. Dacă nu poți obține un duș economic, repetă punctele 5-6-7-8 cu informația conform căreia dintr-un duș economic curg 9 litri de apă într-un minut!
11. Calculează ce sumă se poate economisi pe săptămână și pe an montând un duș economic!
12. Un duș economic costă 600 000 lei. În ce perioadă recuperăm această sumă?

12

AERISIRE, IZOLARE, ÎNCĂLZIRE **- Cu inteligență!**

Cea mai mare cantitate de energie într-o familie se folosește pentru încălzire. Pentru schimbări de mare anvergură în aceste sisteme este nevoie de adulți, însă cu puțină atenție și tu poți face multe îmbunătățiri.

Izolarea ulterioară a locuinței costă mult și se recuperează doar pe termen lung, totuși, dacă aveți posibilitatea e bine să o faceți.

Ar fi bună stimularea obiceiului de a acoperi pereții caselor cu plante cățărătoare. Există mai multe specii care pot trăi și în lăzi mari pe balcon, și vara răcesc, iarna "încălesc" locuința.

Acoperișurile plate pot fi izolate foarte eficient prin instalarea unei grădini de acoperiș - soluție prea scumpă deocamdată. Merită să lipim tapet termoizolator pe pereții cu expunere nordică.

13

Acasă, în afara energiei electrice folosim următoarele surse de energie:

Cărbune

Gaz metan

Petrol

Încălzire centrală

Alți combustibili (hârtie, paie...)

Consum energetic în gospodărie (pe baza contoarelor și a cantității de materiale folosite)

An, lună, săptămână	Energie electrică (kWh)	Cărbune kg	Gaz m ³	Petrol m ³	Încălzire centrală	Altele ... (cantitate)
Luni						
Marți						
Miercuri						
Joi						
Vineri						
Sâmbătă						
Duminică						
Luni						
TOTAL						

După aceste măsurători o săptămână nu trebuie să verificați consumul de energie. Această săptămână se poate folosi pentru verificarea consumului propriu de energie. După aceea măsoară încă o săptămână consumul familiei. Folosește aceleași metode, ca prima dată și ilustrează consumul pe același grafic, pe care ai lucrat data trecută, dar cu altă culoare! Compară rezultatele!

14

GĂTITUL

Mâncarea de acasă este cea mai bună.
Și este și mai ieftină, deoarece nu am fost nevoiți să plătim prețul ambalajelor, transportului, reclamei ...

Faceți o listă a mâncărurilor pe care deja le puteți pregăti și voi!

Dacă gătiți în oală sub presiune, mâncarea se prepară mai repede, gusturile se păstrează mult mai bine. Sunt multe legume și fructe care se pot consuma crude. Bucătăria reformistă a redescoperit lada de gătit, folosită sistematic de străbunii noștri. Se poate fabrica și acasă, dar până nu o avem, ne putem folosi de pat: dimineața punem orezul clocotit, dar nu fierț printre perne, și până la prânz se fierbe de la sine.

Din lapte se prepară acasă un lapte bătut delicios, cu puține adaosuri chiar și iaurt și chefir. S-o întrebăm pe bunica cum se prepară brânza de casă. Nu este greu să înveți modul de preparare a murăturilor și a gemurilor, iar dacă respecti regulile de igienă, nu se vor strica. Gătitul de dinainte de sărbători este o ocazie unică, fericită a anului. Dacă vara am uscat fructe și legume, putem prepara produse aparte pentru sărbătorile de iarnă. O prăjitură specială poate fi un cadou mult mai valoros, decât un produs cumpărat din magazine.

15

Produsele agricole cultivate de tine se potrivesc mult mai bine în bucătăria unei persoane ce dorește să protejeze mediul, decât marfa adusă de foarte departe.

Alimentele și energia

Fă o listă cu componentele cinei de ieri! Completează tabelul de mai jos!

Încearcă să ghicești de unde provin alimentele consumate! Dacă provin din imediata apropiere, pune un "x" în prima coloană. Dacă provin din țară, dar din localități mai îndepărtate, pune "x" în coloana a doua! Dacă provin din străinătate, pune "x" în coloana a treia.

Ce aliment necesită cea mai mare cantitate de energie? Ia în considerare cultivarea pământului, transportul și prelucrarea!

Scrive un "R" lângă alimentul pentru care s-a consumat cea mai mare cantitate de energie! Un morcov cultivat în grădina proprie, consumat proaspăt, este ieftin din punct de vedere al energiei. Dacă însă este în conservă, este mai scump din punct de vedere al energiei.

Încearcă să afli dacă alimentele consumate îți trebuie pentru creșterea și dezvoltarea ta sănătoasă.

Părinții te pot ajuta în a da răspunsurile și în scrierea semnelor - R (risipitor de energie) și E (economic) - la locul potrivit.

Cum s-ar putea îmbunătăți alegerea alimentelor din punct de vedere al energiei și al conținutului caloric? Discută cele mai importante probleme cu familia!

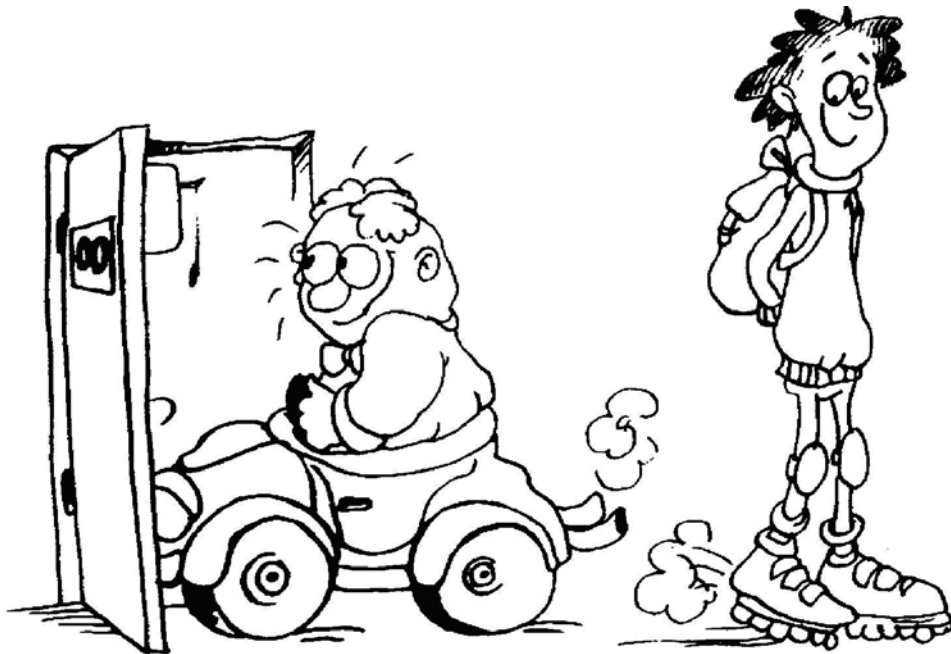
Componentele alimentelor	Din zonă	Din țară	Din străinătate	Risipitor de energie	Economic
Cartofi					
Morcovi					
Lapte					
Pâine					
Banane					
Carne					

OBICEIURILE DE TRANSPORT

Ne putem continua observațiile în legătură cu consumul de energie al familiei la autoturism. Dacă aveți mașină, cât de des o folosiți? Zilnic? Săptămânal? Lunar? În vest, cu ani în urmă 3/4 din populație mergea la școală sau la locul de muncă utilizând transportul în comun. Azi acest raport a scăzut sub 2/3. În ambuteiaje, mașinile (în care stă de obicei o singură persoană) circulă foarte încet. Este interesul nostru comun să nu lăsăm transportul în comun să devină inutil, deoarece respirând aerul poluat atât deținătorii de autoturisme, cât și persoanele care nu au mașină se îmbolnăvesc din ce în ce mai des. Un sistem imunitar slăbit poate învinge mult mai greu bolile decât unul sănătos. Nu e întâmplător că în locurile cu aer poluat numărul persoanelor cu alergii este mult mai mare decât în zonele cu aer curat. Și alergiile la polen se întâlnesc mai des în zonele poluate, chiar dacă concentrația de polen este aceeași în ambele locuri.

În același timp putem afirma, că la un drum transatlantic cu avionul, unui călător îi revine o cantitate de poluare mai mare decât poluarea provocată de folosirea automobilului timp de un an de către o familie.

Transporturile și mediul

Trebuie să analizăm foarte critic folosirea automobilelor. Oare folosim automobilul în mod inteligent, și suntem dispuși, să ne spunem ideile și alfora?

Studiază circulația în zona în care stai!

- Grupează vehiculele pe tipuri!
- Notează intensitatea circulației și numărul persoanelor din vehicule!
- Alege câteva zone centrale pentru studierea circulației!

Circulația se schimbă în cursul zilei. Este bine să studiezi circulația câte o oră dimineața devreme, înainte de masă și după masă. Cum circulația se schimbă de la zi la zi, e bine să faceți măsurătorile două zile, alegând dintre marți, miercuri și joi, ca să evitați circulația din weekend.

La ce concluzii ai ajuns?

- Ce procent reprezintă circulația cu scop de afaceri și cât e în scop personal?
- Cum a fost circulația totală în diferite perioade și în diferite locuri?
- Câte persoane stăteau în mașini?

18

Studierea circulației						
Vehicul	Ziua 1 dim.	Ziua 1 îm	Ziua 1 dm	Ziua 2 dim.	Ziua 2 îm	Ziua 2 dm
Autobuz						
Camion						
Vehicul de marfă						
Autoturism						
Motocicletă						
Bicicletă						
Pieton						
Altele						

CUMPĂRĂ CONȘTIENT **- mai puține DEȘEURI!**

Deșeurile sunt acele materiale, care, în condițiile actuale nu pot fi sau nu se valorifică sau folosesc în nici un fel de către proprietarul lor. În procesele naturale nu se formează deșeurii, acestea fiind produse de activitatea umană. Poluarea mediului cu deșeurii a început odată cu apariția civilizației.

În Europa de Est un om produce zilnic - în medie - 1,5 kilograme de deșeurii. În SUA această cantitate este de peste 2 kg. Nu contează numai greutatea deșeurilor, ci și volumul lor. Gândiți-vă, că într-un kilogram de bidoane de plastic de 2 litri intră 18 bucăți. Nu demult s-au găsit în comerț băuturi răcoritoare ambalate în sticlă. Reclamele ne conving că sticla nu mai corespunde cerințelor, de fapt este vorba numai de faptul că producătorului îi este mai ușor și mai comod să transporte bidoane de plastic și nu trebuie să se îngrijească de reciclarea sticlei.

Pe piața de răcoritoare sticla a fost înlocuită (aproape 100%) de bidoanele de plastic. Contrar credințelor, sticla are o durată mai lungă de viață ca bidoanele de plastic reciclabile. Aceste bidoane într-adevăr se pot recicla, dar nu se pot reumple de mai mult de câteva ori, după care ajung la rampa de deșeurii sau la aparatul de mărunțit plastic, niciodată nu va mai fi bidon. Cealaltă problemă a recipientilor de plastic este că dezinfectarea lor se poate realiza în puține locuri, în timp ce sticla se dezinfectează foarte ușor. Singurul inconvenient în cazul sticlei este greutatea ei, dar mediul merită acest mic sacrificiu din partea noastră.

În mai multe localități deșeurile se colectează selectiv. Dacă la voi încă nu există, ce puteți face? Cel mai ușor se realizează colectarea selectivă a hârtiei. Dacă depunem hârtia separat lângă containerul de deșeurii menajere, sigur cineva o să o ia, sau putem organiza colectarea hârtiei la școală.

Dacă mergem la cumpărături, putem folosi plasa care se oferă acolo, dar putem să mergem la cumpărături cu coșul de acasă. Ambalajele inutile le putem lăsa la magazin. Și putem chiar spune de ce lăsăm acolo: pentru că nu avem nevoie de ele. Pentru că sunt inutile. Nu trebuie să plătim noi pentru producția inutilă a fabricilor de ambalaje.

La parfumuri și cosmetice scumpe precum și la multe dulciuri putem vedea cât de mic e produsul și ce ambalaj uriaș cumpărăm cu el.

Când oferim cadouri, putem evita ambalajele în exces. Ce vrem să arătăm cu mai multe straturi de ambalaj? Vrem să pară mai mult decât ceea ce oferim? De ce? Este un obicei prost oferirea florilor în ambalaje supra-împodobite.

Prin prevenție putem scădea cantitatea de deșeurii. Nu am adus acasă ceva de care nu am avut nevoie. Dar dacă aceste lucruri deja sunt înăuntru, să le aruncăm cât mai târziu.

Cuția goală de margarină sau de smântână, plasa de la legume, etc. se pot folosi la multe. Dacă cumpărăm produse ambalate în sticlă, ea trebuie reciclată, dacă nu se poate returna atunci să aruncăm sticla în locuri special amenajate, în containere speciale. Chiar dacă nu avem asemenea container în împrejurimi, să căutăm soluția să nu aruncăm acest prețios material definitiv! Cu puțină atenție găsim omul care are nevoie de ea.

Același lucru e valabil și în cazul altor obiecte pe care le-am arunca la gunoi. Există foarte puține obiecte care nu se pot folosi la nimic, nu pot fi reciclate în nici un fel, de exemplu scutecele de unică folosință, cutia multistrat de la răcoritoare.

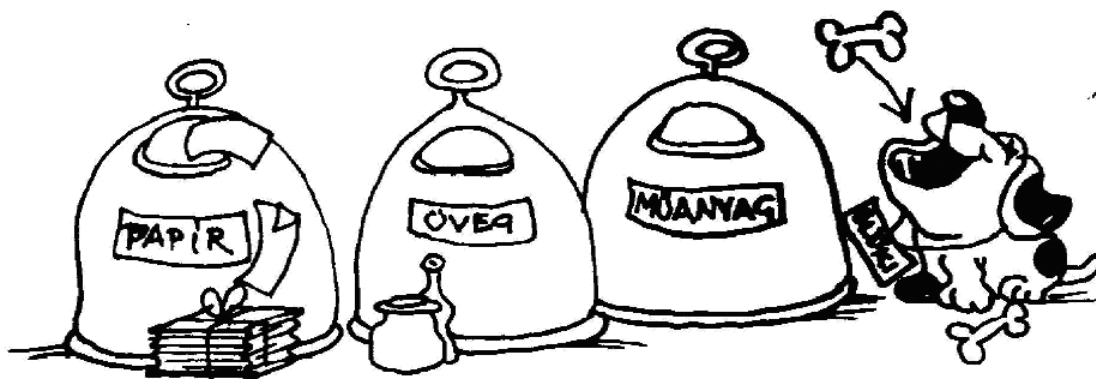
Cel mai bine ar fi să nu cumpărăm aceste lucruri.

Cu materialele compostabile avem o treabă ușoară: trebuie să ajungă la locul de compostare.

Dacă ar exista colectare selectivă a deșeurilor, cum există în occident, am avea mult mai puține probleme de rezolvat.

Resturile de alimente nu trebuie aruncate la gunoi, ele trebuie folosite în timp pentru hrănirea animalelor. Ideal ar fi, să nu rămână resturi, dar ele se pot da animalelor vecinilor.

20

Ambalajele și energia

Uită-te atent la ambalajele alimentelor pe care le consumi zilnic - hârtie, plastic, cutii de conserve, etc! Există alimente, ca peștele, care au ambalajul lor propriu, natural. Există alte alimente, care se pot vinde fără ambalaj, cum ar fi morcovii. Unele produse sunt vândute în ambalaje cu mai multe straturi. Sucurile de fructe se comercializează în cutii de carton cu interior de aluminiu, eventual cu un pai de plastic atașat. În acest caz s-a consumat multă energie pentru obținerea ambalajului.

1. Verifică produsele și ambalajele din punct de vedere al consumului de energie! Fă o listă în care le pui în ordinea consumului de energie!
2. Discută acasă, ce rol are ambalajul din punct de vedere al refolosirii! Observațiile se fac în baza următoarelor considerente:
  - A. Materialele folosite sunt biodegradabile
  - B. Ambalajul este reciclabil - de exemplu sticle returnabile. Aici e nevoie de transport
  - C. Reciclarea necesită o cantitate mare de energie. Ex: cutiile de aluminiu
  - D. Trebuie aruncate. Materialele folosite nu se pot recicla
3. Fă propuneri, cum pot deveni produsele mai ieftine din punct de vedere al energiei!

Produs	Clasificare	Notă A-D	Alte posibilități de ambalare

23

Stoc, deșeuri	Cantitate	Unde le-ai dus?	Valoare aproximativă	Câți bani ai primit pentru ele?
Sticlă returnabilă	buc			
Sticlă nereturnabilă	buc			
Bidon de plastic returnabil	buc			
Bidon de plastic nereturnabil	buc			
Hârtie, ziare	kg			
Materiale textile	kg			
Haine vechi	kg			
Acumulatori	buc			
Baterii	buc			
Cufii, flacoane cu chimicale și vopsele	buc			
Deșeuri de metal	kg			
Jucării vechi	kg			
TOTAL				

Locuri posibile: REMAT, înapoi la magazin, container la școală, Crucea Roșie, fundații, idee proprie, rampa de deșeuri.

RECLAMELE, CARE NE INFUENȚEAZĂ VIAȚA

Specialiștii în reclame spun, că scopul reclamelor este informarea cumpărătorilor. Dacă însă ne uităm la reclamele dintr-o emisiune TV sau la un ziar, vedem cât de departe se află această afirmație de adevăr, informarea cumpărătorilor ar trebui să semene cu un ghid de utilizare. Un anume produs este atât de mare, se fabrică dintr-un anume material, se folosește într-un anumit scop și se poate curăța cu un anume produs. În schimb, reclamele ne arată ce senzație bună osă avem dacă cumpărăm un anume produs.

De ce se fac reclamele? Ca să cumperi, să cumperi din ce în ce mai mult. După aceea să arunci tot ce ai, și să cumperi, să cumperi din nou. În multe țări ale lumii se dorește atingerea acestui mod de viață, care s-a dezvoltat în SUA după al II-lea Război Mondial și se numește "societate de consum". Acest mod de viață prezentat în serialele TV sugerează, că dacă ai bani, ești fericit. Noi însă, gândind limpede, știm că nu e așa.

Ne putem proteja de reclamele omniprezente pe străzi și care întrerup emisiunile TV, dar cum să procedăm în cazul materialelor publicitare care se aruncă în cutiile poștale? De obicei ajunge între deșeuri, chiar înainte să se citească, iar dacă le citim, ne dăm seama că este înșelătorie.

24

O soluție bună poate fi lipirea următorului anunț pe cutia poștală: "***Nu doresc materiale publicitare!***". Dacă nu e de ajuns, putem așeza o cutie de carton chiar lângă cutia poștală și să scriem pe ea că e pentru hârtie, astfel locuitorii nu o să arunce hârtia inutilă la deșeurile menajere. Astfel de materiale publicitare înseamnă o risipă de materiale și energie. Putem opri pătrunderea lucrurilor inutile în viața noastră prin prevenire. Să atenționăm deci poștașul și distribuitorii de materiale publicitare: "***Mulțumim, nu dorim!***".

Din ce în ce mai des ne întâlnim cu vânzările de tip: dacă cumperi atâtea produse, trimiți capacul, eticheta sau chitanța, primești cadou un produs sau un bilet de tombolă, sau orice te face să mai cumperi din produs. În astfel de cazuri prima întrebare este: ai avut nevoie de produsul din care ai cumpărat mai multe pentru a participa la tombolă?

Haideți să facem niște calcule! Dacă participi la tombolă, probabilitatea să fii tu câștigătorul este prea mică, deoarece din multe mii de bilete numai una-două sunt câștigătoare. Unde câștigi oricum, primești un obiect cu valoare foarte mică, fără de care poți trăi liniștit. Dar pentru a obține posibilitatea de a câștiga, tu trebuie să cumperi din produs, nu o bucată ci mai multe. Ai cumpărat multe în speranța unui câștig minim. Producătorii și-au atins scopul. Cresc semnificativ vânzările.

Materialele publicitare primite în cutia poștală într-o lună		Câte kg de lemn au fost necesare?	Cât a costat producerea materialelor?	De câte ori v-a ajutat în cumpărături?	Unde ați aruncat aceste deșeuri până acum?
buc	kg				

25

**ȘI ÎNCĂ O DATĂ TESTUL
DE ECONOMISIRE A ENERGIEI**

Acasă	DA	NU
* Notăm consumul de energie		
* Stingem becurile dacă nu suntem în cameră		
* Umplem întotdeauna mașina de spălat la folosire		
* Congelatorul se află într-o încăpere răcoroasă		
* Nu avem mobilier în fața caloriferului		
* Folosim becuri economice		
* Aerisim încăperile timp de câteva minute intensiv, rapid		
* Noaptea tragem perdelele sau jaluzelele		
* Acoperim vasele când gătim		
* Dezghețăm des frigiderul, congelatorul		
* Dușul este economic		
* La spălătul vaselor folosim lighean pentru vase		
* La școală sau la locul de muncă mergem pe jos sau cu bicicleta		
* Dacă plecăm de acasă, scădem intensitatea încălzirii		
* Noaptea scădem temperatura camerelor		
* Reciclăm hârtia, metalele și sticla		
* Folosim rezervor WC economic		
* Nu cumpărăm produse de unică folosință		
* Nu cumpărăm produse super-ambalate		
* Repărăm aparatele în loc să le aruncăm		

Fă suma răspunsurilor DA! Dacă numărul lor este:

- 1-5: ai un drum lung de parcurs, e timpul să pornești!
 6-10: ai multe obiceiuri bune, le poți folosi ca punct de pornire pentru a adopta mai multe obiceiuri bune
 11-15: ești un exemplu demn de urmat, continuă astfel!
 16-20: din familia ta cineva ar trebui să fie ministru al mediului!

SPERĂM, CĂ ACUM AI OBTINUT UN PUNCTAJ MAI MARE!

27

S
F
E
R
E
S
C
I
M
I
X